

**Академичен стандарт
по
Епидемиология**

**за придобиване на ОКС „професионален бакалавър“
по специалността „Инструктор диетично хранене“ от
професионалното направление „Здравни грижи“**

**Пловдив
2016 г.**

1. Цел на обучението

Запознаване на студентите с епидемиологията на инфекциозните болести като общомедицинска наука и епидемиологичните познания на съвременния етап. Изясняване на методологията и методите на епидемиологията на инфекциозните болести и приложението им при разкриването и контрола на епидемични взривове, възникнали в заведения за обществено хранене или свързани с продажбата на контаминирани хранителни продукти и напитки. Разглеждане на причините, условията и механизмите за появата и разпространението на чревните инфекции. Определяне ролята и значението на първичните и вторични движещи сили на епидемичния процес при заразните болести и по-конкретно при инфекциите с ентерален механизъм на предаване.

Основни задачи на учебната програма са овладяването на: теоретични знания за причините за възникване, развитие и прекратяване на епидемичния процес при отделните чревни инфекции; теоретични знания за движещите сили на епидемичния процес – източник на инфекция, механизми и фактори на предаване на заразните болести, възприемчивост на населението и имунитет, социални и природни фактори; основните методи за епидемиологични изследвания и практически умения за приложението на някои от тях; теоретични знания и практически умения за прилаганите ефикасни средства и методи за контрол на чревните инфекции.

2. Учебно съдържание на дисциплината.

Общ брой часове: 15

Тематичен план и хорариум на лекциите (IX)

Общ брой часове: 10

Лекция 1 (2 часа):

Епидемиологията като медицинска наука – предмет, задачи, теория и методи. Епидемичен процес – движещи сили и форми.

Видове епидемии – хранителни, млечни, водни, контактно-битови.

Общи мерки за превенция и контрол.

Лекция 2 (2 часа):

Дезинфекция – методи и средства.

Дезинфекция в заведения за обществено хранене, детски заведения, търговски обекти за хранителни продукти и напитки.

Лекция 3 (2 часа):

Дезинсекция – методи и средства. Дератизация – методи и средства.

Салмонелози (не тифни), коремен тиф и паратифове.

Лекция 4 (2 часа):

Епидемиология на хранителни токсикоинфекции. Ботулизъм.

Лекция 5 (2 часа):

Епидемиология на вирусни хепатити А и Е. Бруцелоза. Холера.

Тематичен план и хорариум на семинарите
Общ брой часове: 5

1. Шигелози, колиентерити, полиомиелит, ентеровирусни инфекции.....2 ч.
2. Антракс. Туларемия. Ку-треска.
 Хеморагична треска с бърбечен синдром.....3 ч.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ПО УЧЕБЕН ПЛАН

Форма на занятията	Хорариум						Кредити
	<i>Седмичо</i>	<i>I сем.</i>	<i>II сем.</i>	<i>III сем.</i>	<i>IV сем.</i>	<i>V сем.</i>	
<i>Лекции</i>	1					10	2.8
<i>Упражнения</i>	1					5	
<i>Всичко</i>	2					15	

След 5-ти семестър студентите полагат семестриален изпит.

К О Н С П Е К Т

1. Епидемиологията като медицинска наука – предмет, задачи, теория и методи.
 2. Епидемичен процес – определение, основни движещи сили и форми.
 3. Вторични движещи сили на епидемичния процес – социален и природен фактор.
 4. Източник на инфекция – определение, видове заразни заболявания според източника на инфекция.
 5. Значението на животните като източник на инфекция.
 6. Видове епидемии. Основни характеристики на хранителните и млечните епидемии.
 7. Дезинфекция – методи и средства. Физичен метод.
 8. Дезинфекция – химичен метод.
 9. Дезинфекция в заведения за обществено хранене, детски заведения, търговски обекти за хранителни продукти и напитки.
 10. Дезинсекция – методи и средства.
 11. Дератизация – методи и средства.
- Епидемиология на инфекции, предавани по хранителен път:
12. Салмонелози (не тифни).
 13. Кореман тиф и паратифове.
 14. Хранителни токсикоинфекции (стафилококова интоксикация).
 15. Шигелози.
 16. Колиентерити.
 17. Ботулизъм.
 18. Полиомиелит.
 19. Ентеровирусни инфекции.
 20. Вирусен хепатит А.

21. Вирусен хепатит Е.
22. Бруцелоза.
23. Холера.
24. Антракс.
25. Туларемия.
26. Хеморагична треска с бъбречен синдром.
27. Ку-треска.

3. Предпоставки

При започване на обучението си студентите трябва да притежават най-обща представа за етиологията и клиниката на заразните заболявания, които да са придобили от обучението им по дисциплините „микробиология и имунология“ и „инфекциозни болести“. Специфичните неща, които се отнасят до общата и частна епидемиология на инфекциозните болести, те трябва да усвоят по време на обучението си по епидемиология. При завършване на обучението си студентите трябва да притежават следните знания и умения:

Теоретични знания – овладяване и обсъждане на:

- Епидемиологията като общомедицинска наука, разпространението на причинителите на чревни инфекции на популационно ниво, генотипни, фенотипни, социални и природни фактори на риск, които определят чревната инфекциозна патология при човека.
- Епидемиологията като наука за епидемичния процес, общи закономерности за възникването и разпространението на чревните инфекции в човешкото общество – причини, условия, механизми на развитие, особености на епидемичния процес при отделните ентерални инфекции.
- Методи, използвани в епидемиологичните проучвания, за разкриване на причинителя и факторите при възникнал епидемичен взрив.
- Съвкупността от средствата, използвани за превенция и контрол на чревните инфекции: препарати за дезинфекция, дезинсекция и дератизация.
- Структурата на епидемиологичния надзор при заразните болести с чревен механизъм на предаване.

Практически умения:

- Да сменя епидемиологична анамнеза при отделните чревни инфекции.
- Да провежда епидемиологично проучване в огнището на зараза при възникнали спорадични случаи и епидемични взривове от чревни инфекции.
- Да изготвя план за дезинфекция на възникналите заразни заболявания.
- Да изготвя план за дезинсекция и дератизация на възникналите заразни заболявания.
- Да назначи необходимите изследвания в огнище на чревна инфекция с цел разкриване на източника и факторите за предаването ѝ.

4. Академични ресурси

За воденето на лекциите е необходим хабилитиран преподавател по епидемиология. За воденето на упражненията са необходими асистенти, заемащи академичната длъжност „асистент по епидемиология“ или „главен асистент по епидемиология“.

Катедрата по Епидемиология и МБС разполага с 3 хабилитирани преподаватели по епидемиология и 4 асистента по епидемиология.

5. Лекционно обучение

За лекциите се подготвят презентации. Когато те включват материал, който не е разгледан в посочената задължителна и препоръчителна учебна литература, презентациите се предоставят на студентите за ползване при подготовката им за изпитите.

6. Семинарни упражнения

За упражненията на студентите предварително се препоръчва литература за подготовката на темите, които ще се обсъждат. По време на упражненията се провеждат дискусии. На част от упражненията на студентите се поставят задачи, при които те работят в екип. Всички упражнения трябва да са отработени. Отсъствия се допускат само по уважителни причини (заболяване, освобождение от Деканата и др. под.). Пропуснатите упражнения се отработват в края на семестъра. За присъствието на студентите се водят индивидуални картони, по които те могат да бъдат проследени.

7. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове.

За подготовката си на студентите им се предоставя следния списък с препоръчителна литература:

1. Учебник по Епидемиология на инфекциозните заболявания (за студенти по дентална медицина, фармация, здравни инспектори, медицински сестри, акушерки, лаборанти и др. медицински специалности). Под редакцията на проф. д-р Й. Стоилова и доц. д-р Н. Ватев. Пловдив, 2015, Медицинско издателство „Райков“.
2. Ръководство по Епидемиология за практически упражнения. Под редакцията на проф. д-р Й. Стойлова. Автори: доц. д-р Н. Ватев и колектив. Изд. Райков, 2019.
3. Учебник по Епидемиология. Под редакцията на проф. д-р Н. Рибарова. Изд. „СИМЕЛПРЕС“, София, 2011.
4. Лекционен курс (проф. д-р Н. Ватев).
5. Материали от семинарните занимания (проф. д-р Н. Ватев).

8. Контролни работи.

На всяко упражнение студентите се препитват устно. Два пъти в семестъра се извършва тестово изпитване. Оценка от устните препитвания и тестовете са компоненти при формирането на окончателната оценка на изпита.

9. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа на студентите се състои в подготовката им за упражнения, като за целта ползват препоръчаната им литература. За част от упражненията се подготвят теми от студентите, които те представят пред останалите си колеги. Самостоятелната работа на

студентите се ръководи от преподавателите (асистентите). За подготовката на студентите за семестриалните тестови препитвания и изпита им се предоставят обучителни тестове.

10. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество се изразява в ангажираността на преподавателите при предварителната подготовка на студентите. При наличие на текущи трудности при усвояване на материала, преподавателите подпомагат студентите. Преподавателите имат обявени часове за консултации, по време на които студентите могат да ги потърсят за помощ. Част от студентите (при изявено желание от тяхна страна) се включват в научни разработки, извършвани от преподавателите в катедрата.

11. Изпити (контрол на знанията на студентите)

Знанията на студентите се контролират чрез устни препитвания по време на семинарните упражнения. От тези препитвания се оформя текуща оценка. Друга оценка се оформя от две проведени тестови препитвания по време на семестъра. Тези два компонента участват при оформянето на оценката на семестриалния изпит. Студентите се явяват на семестриален изпит след 5-ти семестър.

12. Стандарти за оценяване

Студентите се оценяват по шестобална система от слаб (2) до отличен (6):

Отличен (6) – за много добро познаване на въпросите от общата епидемиология и специалната епидемиология на чревните инфекции, включени в конспекта за семестриалния изпит и разгледани в информационните източници. Владее на ключови знания и умения, възможности за собствено мислене при решаването на задачи, свързани с превенцията и контрола на чревните заразни заболявания.

Мн. Добър (5) - за добро познаване на въпросите от общата епидемиология и специалната епидемиология на чревните инфекции, включени в конспекта за семестриалния изпит и разгледани в информационните източници. Владее на ключови знания и умения, свързани с превенцията и контрола на чревните заразни заболявания.

Добър (4) – за основно познаване на въпросите от общата и специалната епидемиология на чревните инфекции, включени в конспекта. Владее на известни знания и умения, свързани с превенцията и контрола на чревните заразни заболявания.

Среден (3) - за ниско познаване на въпросите от общата и специалната епидемиология на чревните инфекции, включени в конспекта за семестриалния изпит. Ниско овладени ключови знания и умения, свързани с превенцията и контрола на чревните заразни заболявания.

Слаб (2) – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

При започване на учебната дисциплина (началото на 3-ти семестър) студентите се запознават подробно със стандартите за оценяване от преподавателите.

13. Формиране на крайната оценка

Във формирането на крайната оценка вземат участие следните компоненти (К):

1. Оценка от писмения семестриален изпит (К1) с коефициент на значимост 0.6.

2. Текуща оценка от устните препитвания по време на семестъра (K2) с коефициент на значимост 0.2.

3. Оценка от семестриалните тестови изпитвания (K3) с коефициент на значимост 0.2.

Крайна оценка = $(K1 \times 0.6) + (K2 \times 0.2) + (K3 \times 0.2)$

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб (2), то крайната оценка е също слаб (2).

Писмените работи от семестриалния изпит се предоставят на студентите (при желание от тяхна страна) веднага след изпита и до 5 работни дни след датата на изпита.

Академичният стандарт е утвърден с Решение на АС – Протокол N 9/26.11.2015 г. и е публикуван на сайта на МУ – Пловдив.

Разработил академичния стандарт:.....

/проф. д-р Николай Ватев/

Актуализиран на КС, протокол N5/28.03.2024